

JIP

INFORMATION

SFS 1973: 240

Utkom från trycket
den 29 maj 1973

Lag

om ändring i rättegångsbalken;

given Stockholms slott den 11 maj 1973.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde. Sveriges
Götes och Vendes Konung, göra vederligt: att Vi
med riksdagen¹, funnit gott att i fråga om rättegångsbalken förordna.

420

¹ Prop. 1973:30, JuU 17, rskr 168.

dels att 4 kap. 1, 12 och 13 §§, 5 kap. 7 och 8 §§, 9 kap. 5 §, 17 kap. 9 §, 18 kap. 8 och 14 §§, 30 kap. 7 §, 33 kap. 1 och 3 §§, 36 kap. 3 och 5 §§, 50 kap. 3 §, 51 kap. 3 §, 52 kap. 2 §, 55 kap. 3 § och 56 kap. 3 § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i 33 kap. skall införas en ny paragraf, 9 §, av nedan angivna lydelse.

4 KAP.

1 §² Lagfaren domare skall vara svensk medborgare och hava avlagt för behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov.

Ej må den utöva domarämbete, som är omyndig eller i konkurs-tillstånd.

Om kunskapsprov och villkor i övrigt för utövande av domarämbete förordnar Konungen.

12 §³ De som med varandra äro eller varit gifta eller äro i rätt upp- och nedstigande släktskap eller svägerlag eller äro syskon eller äro i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller de som på liknande sätt äro varandra närstående må ej samtidigt sitta som domare i rätten.

13 §⁴ Domare vare jävig att handlägga mål:

1. Om han själv är part eller eljest har del i saken eller av dess utgång kan vänta synnerlig nytta eller skada;

2. om han med part är eller varit gift eller är i rätt upp- eller nedsti-gande släktskap eller svägerlag eller är syskon eller är i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller om han på liknande sätt är part närstående;

3. om han till någon, som har del i saken eller av dess utgång kan vänta synnerlig nytta eller skada, står i förhållande, som avses i 2;

4. om han eller någon honom närstående, som avses i 2, är förmyndare eller god man för part eller eljest parts ställföreträdare eller är ledamot av styrelsen för bolag, förening eller annat samfund, stiftelse eller annan sådan inrättning, som är part, eller, då kommun eller annan sådan menighet är part, är ledamot av nämnd eller styrelse, som handhar förvaltningen av den angelägenhet målet rör;

5. om han eller någon honom närstående, som sägs i 2, till någon, som har del i saken eller av dess utgång kan vänta synnerlig nytta eller skada, står i förhållande, som avses i 4;

6. om han är parts vederdeloman, dock ej om parten sökt sak med honom för att göra honom jävig;

7. om han i annan rätt såsom domare eller befattningshavare fattat beslut, som rör saken, eller hos annan myndighet än domstol eller såsom skiljeman tagit befattning därmed;

8. om han i saken såsom rättegångsombud fört parts talan eller biträtt part eller vittnat eller varit sakkunnig; eller

² Senaste lydelse 1948:71. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

³ Senaste lydelse 1971:875.

⁴ Senaste lydelse 1971:875.

9. om eljest särskild omständighet föreligger, som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i målet.

5 KAP.

7 § Den som anställes som allmän tolk eller eljest förordnas att biträda som tolk skall inför rätten avlägga ed, att han efter bästa förstånd skall fullgöra det uppdrag, som lämnats honom. Finnes anledning antaga att den som förordnas att biträda som tolk skall erhålla ytterligare uppdrag som tolk vid domstolen, må han avlägga ed som avser även framtida uppdrag.

Angående eds utbytande mot försäkran på heder och samvete gälla vad om vittnesed är stadgat.

8 § Till allmän tolk så ock till tolk för den som är allvarligt hörsel- eller talskadad utgår ersättning enligt vad därom är särskilt stadgat. Annan tolk äge av allmänna medel åtnjuta arvode samt gottgörelse för kostnad och tidsspillan efter vad rätten prövar skäligt; ersättningen skall gäldas av statsverket.

9 KAP.

5 § Den som vid sammanträde inför rätten stör förhandlingen eller tager fotografi i rättssalen eller vägrar att efterkomma föreskrift, som meddelats till ordningens upprätthållande, dömes till böter. Till samma straff dömes den som muntligen inför rätten eller i rättegångsskrift uttalar sig otillbörligt.

17 KAP.

9 §⁶ Innan dom beslutas, skall överläggning hållas.

Då huvudförhandling ägt rum, skall samma eller sist nästa helgfria dag överläggning hållas och, om det kan ske, dom beslutas och avkunnas. Erfordras på grund av malets beskaffenhet radrum för domens beslutande eller avfattande, må rätten besluta anstånd därmed; domen skall dock, om ej synnerligt hinder möter, skriftligen avfattas och meddelas inom två veckor efter förhandlingens avslutande. Avkunnas ej domen vid huvudförhandlingen, skall den avkunnas vid annat rättens sammanträde eller ock meddelas genom att den hålles tillgänglig å rättens kansli; vid huvudförhandlingen skall underrättelse givas om tiden och sättet för domens meddelande.

Vad nu sagts om mals avgörande efter huvudförhandling gälla ock, då mål avgöres vid sammanträde för muntlig förberedelse.

Avgöres eljest mål utan huvudförhandling, skall, så snart ske kan, överläggning hållas samt domen beslutas, skriftligen avfattas och meddelas. Meddelandet skall ske genom att domen hålles tillgänglig å rättens kansli. Underrättelse om tiden för meddelandet skall senast samma dag avsländas till parterna.

⁵ Senaste lydelse 1968:193.

⁶ Senaste lydelse 1969:244.

Avkunnande av dom må ske genom återgivande av domskälen och slutet jämte meddelande av fullföljdshänvisning.

Har skiljaktig mening förekommit, skall denna meddelas parterna på samma tid och sätt som domen.

18 KAP.

8 § Ersättning för rättegångskostnad skall fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Ersättning skall ock utgå för partens arbete och tidspillan i anledning av rättegången. Såsom åtgärd för rättegångens förberedande anses förhandling för biläggande av tvistefråga som har omedelbar betydelse för partens talan.

Inkassoåtgärd som vidtagits före rättegången ersättes som rättegångskostnad. Ersättning för sådan kostnad utgår enligt bestämmelser som Konungen meddelar.

Ersättning för rättegångskostnad skall även innefatta ränta efter sex procent från dagen då målet avgöres till dess betalning sker.

14 § Part, som vill erhålla ersättning för rättegångskostnad, skall, innan handläggningen avslutas, framställa yrkande därom och uppgiva, vari kostnaden består. Gör han det ej, äge han ej därefter tala å den kostnad, som uppkommit vid samma rätt; dock må part, även om yrkande ej framställts, erhålla ränta som avses i 8 § tredje stycket samt ersättning för utskrift av rättens dom eller slutliga beslut.

Da rätten avgör målet, meddele rätten samtidigt beslut angående rättegångskostnaden så ock i fråga, som avses i 13 § första stycket. Ingar i ersättning för rättegångskostnad arvode till ombud eller biträde, skall arvodets belopp angivas.

30 KAP.

7 § Innan dom beslutas, skall överläggning hållas. Har nämnd säte i rätten, framställle ordföranden saken och vad lag stadgar därom.

Da huvudförhandling ägt rum, skall samma eller sist nästa helgfria dag överläggning hållas och, om det kan ske, dom beslutas och avkunnas. Finnes rådrum för domens beslutande eller avfattande oundgängligen erforderligt, må rätten besluta anstånd därmed; domen skall dock, om ej synnerligt hinder möter, skriftligen avfattas och meddelas, da den tilltalade är häktad, inom en vecka och i annat fall inom två veckor efter förhandlingens avslutande. Avkunnas ej domen vid huvudförhandlingen, skall den avkunnas vid annat rättens sammanträde eller ock meddelas genom att den hålles tillgänglig å rättens kansli; vid huvudförhandlingen skall underrättelse givas om tiden och sättet för domens meddelande.

Avgöres mål utan huvudförhandling, skall, så snart ske kan, överläggning hållas samt domen beslutas, skriftligen avfattas och meddelas.

¹ Senaste lydelse 1971:317.

² Senaste lydelse 1969:101.

Meddelandet skall ske genom att domen hålles tillgänglig å rättens kansli. Underrättelse om tiden för meddelandet skall senast samma dag avsändas till parterna.

Avkunnande av dom må ske genom återgivande av domslutet och skälen jämte meddelande av fullföljdshänvisning.

Har skiljaktig mening förekommit, skall denna meddelas parterna på samma tid och sätt som domen.

När mål avgjorts, skall skriftlig underrättelse om utgången i målet snarast givas den tilltalade. Närmare föreskrifter härom meddelas av Konungen.

33 KAP.

1 § Ansökan, anmälan eller annan inlaga i rättegång skall innehålla uppgift å domstolen samt parternas namn och hemvist.

Parts första inlaga i rättegången skall innehålla uppgift å hans personnummer och postadress. Vidare bör angivas partens yrke och telefonnummer samt de övriga omständigheter, som äro av betydelse för delgivning med honom. Har part vidtalat ombud att företräda honom, skola ombudets namn, postadress och telefonnummer angivas.

Stämningsansökan bör tillika innehålla uppgift å svaranden i de hänseenden som sägs i andra stycket.

Sker ändring i förhållande, som part sålunda uppgivit, skall parten utan dröjsmål anmäla det till rätten.

3 §⁹ Inlaga eller annan handling anses ha inkommit till rätten den dag då handlingen eller avi om betald postförsändelse, i vilken handlingen är innesluten, anlant till rätten eller kommit behörig tjänsteman till handa. Underrättas rätten särskilt om att telegram till rätten anlant till telegrafanstalt, anses telegrammet ha inkommit redan när underrättelsen nått behörig tjänsteman.

Kan det antagas att handlingen eller avi om denna viss dag avlämnats i rättens kansli eller avskilts för rätten på postanstalt, anses den ha inkommit den dagen, om den kommit behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag.

Telegram eller annat meddelande som ej är undertecknat skall bekräftas av avsändaren genom undertecknad handling, om rätten begär det.

9 §¹⁰ Är från part inkommen inlaga eller annan handling ej avfattad på svenska språket, må rätten vid behov antingen förelägga parten att tillhandahålla bestyrkt översättning av handlingen eller ock uppdraga åt lämplig person att översätta handlingen. Efterkommes ej föreläggande att tillhandahålla översättning, må handlingen lämnas utan avseende.

Den som biträtt rätten med översättning äge av allmänna medel erhålla ersättning efter vad rätten prövar skäligt; i brottmal vari åklagare för talan skall ersättningen gäldas av statsverket.

⁹ Senaste lydelse 1947:616.

¹⁰ Förutvarande 9 § upphävd genom 1970:429.

3 §¹¹ Den som med part är eller varit gift eller är i rätt upp- eller nedstigande släktskap eller svägerlag eller är syskon eller är i det svägerlag, att den ene är eller varit gift med den andres syskon, eller som på liknande sätt är parten närstående, vare ej skyldig att avlägga vittnesmål.

Star någon till parts ställföreträdare i sådant förhållande, som nu sagts, äge han ej på grund därav undandraga sig att vittna.

5 §¹² Ämbets- eller tjänsteman eller den som är förordnad eller vald att förrätta offentligt tjänsteärende eller utöva annan allmän befattning må ej höras som vittne angående något, varom han på grund av denna sin ställning har att iakttaga tystnad.

Ej heller må advokat, läkare, tandläkare, barnmorska, sjuksköterska, kurator vid familjerådgivningsbyrå, som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet, eller deras biträden höras angående något, som på grund av denna deras ställning förtrotts dem eller de i samband därmed erfarit, med mindre det är i lag medgivet eller den, till vilkens förmån tystnadsplikten gäller, samtycker därtill.

Rättegångsombud, biträde eller försvarare må ej höras som vittne om vad för uppdragets fullgörande förtrotts honom, med mindre parten medgiver, att det må yppas.

Utan hinder av vad i andra eller tredje stycket sägs vare annan än försvarare skyldig att avgiva utsaga i mål angående brott, för vilket icke är stadgat lindrigare straff än fängelse i två år.

Om tystnadsplikt för präst inom svenska kyrkan är särskilt stadgat. Präst inom annat trossamfund än svenska kyrkan eller den som i sådant samfund intager motsvarande ställning må icke höras som vittne om något, som han vid hemligt skriftermål eller under därmed jämförliga förhållanden erfarit.

50 KAP.

3 § Finnes vadetalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av underrätten avvisas. Har vadeinlaga inkommit till hovrätten före vadetidens utgång, skall den omständigheten att inlagan inkommit till underrätten först därefter ej föranleda att den avvisas.

51 KAP.

3 § Finnes vadetalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av underrätten avvisas. Har vadeinlaga inkommit till hovrätten före vadetidens utgång, skall den omständigheten att inlagan inkommit till underrätten först därefter ej föranleda att den avvisas.

¹¹ Senaste lydelse 1971:875.

¹² Senaste lydelse 1969:680.

2 § Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av underrätten avvisas. Har besvärslaga inkommit till hovrätten före besvärstidens utgång, skall den omständigheten att inlagan inkommit till underrätten först därefter ej föranleda att den avvisas.

55 KAP.

3 § Finnes revisionstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av hovrätten avvisas. Har revisionsinlaga inkommit till högsta domstolen före revisionstidens utgång, skall den omständigheten att inlagan inkommit till hovrätten först därefter ej föranleda att den avvisas.

56 KAP.

3 § Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av hovrätten avvisas. Har besvärslaga inkommit till högsta domstolen före besvärstidens utgång, skall den omständigheten att inlagan inkommit till hovrätten först därefter ej föranleda att den avvisas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1973.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att esterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 11 maj 1973.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

CARL GUSTAF

(L. S.)

LENNART GEIJER
(Justitiedepartementet)

